

In libro tamen Thomæ Wolsæi Cardinalis descripto 1520 per Comitatus numerantur ecclesiæ 9407. Vnde hæc varietas non dixerim, nisi quod superiori seculo nonnullæ fuerint dirutæ, & Capellæ quæ sunt Parochiales omittantur, & aliæ quæ non sunt nisi Capellæ in Parochialium Ecclesiarum numerum referantur. Ex hoc tamen Wolsæi libro ego numerum Ecclesiarum singulis Comitatibus subjunxi.

Monasteria.

Centum Prioratus monachorum alienigenarum Henricus Quintus ante dissolverat.

Rex.

Braetonius lib. 1. c. 8.

Seneca.

Princeps.

Aetheling Clyo.

Fuerunt etiam regnante Henrico octavo (fasis meminisse) avitæ pietatis monumenta ad Dei honorem, fidei Christianæ, bonarumque literarum propagationem, & pauperum sustentationem Domus religiosæ, scilicet Monasteria, sive Abbatiae, & Prioratus numero 645. è quibus cum P P. Clem. 7. permisso 40. fuerint suppressæ in gratiam Cardinalis Wolsæi qui tunc duo Collegia, alterum Oxoniæ, alterum Ipswichi inchoaverat: statim circa annum 36. Henrici VIII in rempublicam Angliæ ecclesiasticam quasi torrens rupto aggere irruit, qui gentis ec-

clesiasticæ partem maximam, orbe stupente, & Anglia ingemente, cum pulcherrimis ædificiis funditus prostravit. Nam quod Papa Cardinali, Rex sibi cum Parliamenti assensu permisit. Vnde anno 1536. singulæ religiosæ ædes cum facultatibus omnibus, quæ in redditibus annuis ducentas libras, vel minus habuerunt, numeroque erant 376. Regi fuerunt concessæ. Et anno subsequenti spacio eruendæ superstitionis obtenuit reliquæ, cum Collegiis, Cantariis, & Hospitalibus, Regis arbitrio fuerunt permisæ; Quo tempore censitæ, sive taxatæ fuerunt Religiosæ ædes superstites 605. Collegia præter eas in Academiis 96. Hospitalia 110. Cantariæ, & liberæ Capellæ 2374. Quæ pleraque omnia brevi post tempore passim diruta, redditus distracti, & opes quas Christiana Anglorum pietas, ex quo primum Christo nomen dedit, Deo consecraverat, quasi momento dispersæ, &, absit verbo invidia, profanatae.

O R D I N E S A N G L I Æ.

Vod ad reipublicæ nostræ divisionem attinet, constat ex Rege, sive Monarcha, Nobilibus, Civibus, Ingenuis, quos Teomen vocamus, & Opificibus.

Rex, quem majores nostri Coning, & Cyning (in quo nomine & potentia & scientia inest significatio) nos contractius King appellamus, supremam potestatem, & merum imperium apud nos habet, nec in imperii clientela est, nec investituram ab alio accipit, nec præter Deum superiorem agnoscit; & ut ille dixit, *Omnis quidem sub eo, & ipse sub nullo, nisi tantum sub Deo.* Majestatisque jura sua habet longe plura (Sacra Sacrorum, & Individua, quia se jungi non possunt, Iuris prudentes eruditæ, Prerogativas Regias vulgus appellat) & floribus quæ Corona regia influit designari ajunt. Horum aliis lege scripta, aliis consuetudinis jure, quod tacita omnium voluntate sine lege vetustas comprobavit, *Rex gaudet meritissime, cum omnium domos illius vigilia, omnium otia illius labor, omnium delicias illius industria, omnium vacationem illius occupatio tueatur.* Sed hæc sublimioris sunt loci, & non hujus argumenti.

Secundus à Rege est filius ejus primogenitus, qui uti apud Romanos imperii designatus successor, primum Princeps Iuventutis, inde gliscente adulacione, Cæsar, Nobilis Cæsar, & Cæsar Nobilissimus dictus: ita apud majores nostros Anglo-Saxonæ sua lingua Aetheling id est Nobilis, & Latine Clyo, à Græco κλῆος, id est Inlytus (Græca lingua affectatrix fuit illa ætas) erat appellatus. Vnde de Eadgaro postremo Anglii imperii hærede masculo versatur adhuc in ore vulgi diversum. Eaðgār ēðeling Englanðs deapling. Et in antiquis Regum Latinis diplomatis sæpenumero legitur. Ego E. vel AE. Clyo Regis filius: verum nomen Clyo etiam omnibus regum liberis impertitum observavi. Post Normannicam victoriam nullus certus, nec aliis, quod sciam, illi assignatus erat titulus honorarius, quam singulariter

Filius Regis, & Primogenitus Regis Anglie, donec Edwardus Primus filium Edwardum nomine Principis Wallie, & Comitis Cestriæ, (cui postea Aquitaniæ Ducatum etiam concessit) ad Comitia Parliamentaria evocaverit: ut idem cum jam Rex esset Edwardus Secundus, Edwardum filiolum vix decennem titulo Comitis Cestriæ, & Flint, ad Parliamentum accersivit. Verum Edwardus ille jam regno potitus Edwardum filium bellicæ gloria florentissimum Cornubia Ducem creavit. Ex quo tempore Regis filius primogenitus Cornubia Dux natus censetur. Pauloque post eundem Principis Wallie titulo solemni investitura adornavit. Wallæque Principatus his verbis delatus Tenendus sibi & heredibus Regibus Anglie. Utque destinati Romani imperii successores, quod modo dixi, Cæsares, Græci Despotæ, Galici regni Delphini, Hispanici Infantes dicti: ita Angli, Principes Wallie jam inde nuncupati fuerunt; permanitque hic titulus ad Henrici VIII tempora, cum Wallia regno Angliæ fuerit plene adunata. Postquam vero divisa olim Britanniæ regna in unum auspiciis Iacobi regis potentissimi coaluerunt, filius Regis primogenitus, PRINCEPS BRITANNIÆ MAGNAE appellatur.

Nobiles vero nostri dividuntur in Majores & Minores. Nobiles majores vocamus Duces, Marchiones, Comites, & Barones, qui vel hæreditario jure his titulis gaudent, vel iisdem virtutis ergo à Rege exornantur.

Dux primus est post Principem dignitatis titulus. Hoc primum nomen erat officii, & non honoris. Circa Aelii Veri tempora qui limitibus præerant, Duces sunt primum dicti, eratque hic gradus Constantini ætate Comitibus inferior. Deleto Romano imperio hic titulus etiam ut officii nomen remansit, quique apud nos in antiquis chartis Saxonico seculo tanto numero Duces dicuntur, Anglica lingua tantum Ealdormen vocabantur, iidemque qui Duces etiam Comites sunt